6/23/2017 Sans Italic UDHR - Susu

Universal Declaration of Human Rights - Susu

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, http://www.unicode.org/udhr.

ADAMA XAFE RAFALE SARIYEE DENTEGE

[Preamble]

A kolon fera, ibunadama xa lasiriya nun axa adamaya xafe rafalε non findixi yεtεralui tigitigira, a bara masen won bε, a tinxinyi nun bɔρε sa bara sɛnbε sɔtɔ dunuya birin kui.

A kolon fera, adamaya xafe sariyεe mu mabanbanxi han to i bunadama yira, nafe naniɲε xi funmalaya, gere, gbaloe nun misikinε ya mu ɲɔnma. Kɔnɔ xabirin bara na sariyεe ratinmε, gbaloe ɲɔnmanε, gere ɲɔn, funmalaya nun misikinε ya ɲɔn. I bunadamaya bara rasabati natε mui.

A kolon fera, adamaya xafe rafalɛ sariyɛe rasabatife findixi fe fanyi nan na, alanma ibunadamaya xun xa magaga mangɛ sanyi sariyɛla yira.

A kolon fera, a pamanɛe xa xanunteya sɛnbɛ sofe e bore tagi, sugandi fanyi nara.

A kolon fera, a O.N.U. xa masenyi, i bunadamaya sariyεe tigitigi rasabati fe findixi xaxili fanyi nan na, alanmanε: ginε nun xamε xa suxu laxalε keren, a xa masen e bε, pama xa yiriwε sεnbεteyafe sabui qbeqbe lanxi e tan ma.

A kolon fera a namanse naxe birin manaxi O.N.U. kui e bara nete tongo adamaya xafe rafale sariyee ratinme fera, na niye mane ibunadamaya xa mabanban.

A kolon fera a birin lanmafe nara yi sariyee nun yi yetera lui tide qbofe, na nomane a niyede layidi ratinme.

Malanyi xungbe bara amasen

pamanee xa yi masenyi adamadi suxukima pama nun pamanee birin yira alako a lufera xun dee birin sondonyi ma xaranyinun lonni sabura, na binye nun sariyee rasabatifera pamane kui nun a farima.

Sariye singe (1)

Adamadie birin barixine e lan yeteralui kui, yete kolonyi nun yete suxu kima. Fondoe nun faxamui na e be boresuxu kima bariboreya fanyi kui.

Sariyɛ firinde (2)

Kankan noma a tukude yi sariyee ra, ana dangi nara fisamanteya yo man mu luma mixi be akelide sabura, axa boxi rapereki sabura yegeti keren mu naxan kui a sipoxoya kima, fate pingi kima, a xui kima, a fere kima, a dine kima na sa fatan pamanee ra xanamu pama ndee ra, fere kima xanamu kigbete nana sa fatan dedera kono naxan noe nde bun xanamu dansaxi naxan xa yeteralui ma.

Sariyɛ saxande (3)

Baloe wayibiya birin bε, marafulunyi nun xaxilisa.

Sariyɛ naninde (4)

Ndende mulan alu konyiya nun paxankate kui. Konyiya nun ibunadama sare bara raton akepa birin ma.

6/23/2017 Sans Italic UDHR - Susu

Sariyɛ sulinde (5)

Naxankate nun təre mu sama ndende fari. Xanamu yayixare naxan mulan ibunadama be.

Sariyɛ senninde (6)

Kankan xa adamaya daxa axa kolon yire birin.

Sariyɛ soloferende (7)

Adamadi birin lan sariyee kui e man birin lan e xun xa maqaqa sariyee yi kepa keren.

Sariye solomasaxande (8)

Bɔoxi sariyɛ banxidɛe lan eka ibunadama keren keren ma xun magaga fee ma naxe bara tuxunsan.

Sariyɛ solomananinde (9)

Ndende mulan a suxu tɔɲɛgɛ kui, amakankan xanamu bɔxi ma xandi ama.

Sariyɛ funde (10)

Awayibiyaxi ibunadama xafe xa yaxandi alaxinεra, alankεπεmaya kiti banxi tinxinyira, ayo nun ayalagi waxan naba.

Sariyε fu nun keren nde (11)

- 1. Χα sikεnteya bara rasiga adamadi ndema fe kobi rabafe nde xunma, μαχαnkatε yo mu daxa a bε sinden fo na fe yegi.
- 2. Mixi yo mulan axa makankan fendema naxan murotɔnxi bɔxi sariyɛe kui. Naxanketɛ gbɛtɛ fan mu dɔxɔ ama naxan dangi yi fera ba tɛmui paxankatɛra.

Sariye fu nun firinde (12)

Birin nun a yetekan xafe rapereki nara. Mixi piya mu naxan yama. A na findi axa denbaya xafera, a lingira xa fera, xanamu a hayie xafera naxan a nipema axa xoreya nun a xa lasiriya nu mabere. Awayibiyaxi ibunadama be, sariye xa a xun magaga na fee ma.

Sariyɛ fu nun saxannde (13)

- 1. Awayibixi mixi be axa a sabatide sugandi anun axa pere a sagora.
- 2. Adamadi birin nəma kelide a baride a sa sabati bəxi gbɛtɛ ma. A man gbilen xa ma gbilenfe.

Sariyɛ fu nun naninde (14)

- 1. Xərə rəe kui, daxa adamadi birin be, axa siqa bəxi gbete ma naxan nəma arasene de alako axa axun na kisi.
- 2. Na sariye daxa exa raba tinxinyi fari, kirae fari naxan aninema adamadi mulu təneqe kui O.N.U. sariye tənyi dəxi naxe ra.

Sariyɛ fu nun sulinde (15)

- 1. Adaxa adamadi birin bε sɔtɔ de fe ya xa i mini a bε.
- 2. Ndende mu daxa ixa ratɔn i sɔtɔ de xa fera, xanamu iratɔnfe sɔtɔde masara fera.

6/23/2017 Sans Italic UDHR - Susu

Sariyɛ fu nun senninde (16)

1. Xa ginε nun xamε bara suda kamali, adaxa e xa futi raso e tagi, na mufa sipɔxɔya ma, baride fema, xanamu dinε fema. A man daxa e bε, e yεtε xa denbaya rasabati. E man lan sariyε kima futi kui nun futi galife kui.

- 2. Futi mu nɔma sode fo ginε nun xamε lan fe keren ma.
- 3. Nama xundɛ singe lanxi denbaya nan ma, adaxa na denbaya xun xa makanta pama nun mangasanyi yira.

Sariyɛ fu nun solofere nde (17)

- 1. Mixi nalu a keren ma xanamu pama nde kui, awayibiya xi a sɔtɔde xa lu a sago.
- 2. Funmalaya nde yo mulan axa adamadi sətəse yira.

Sariyɛ fu nun soloma saxan nde (18)

Adamadi birin lan axa axa manoxunyi masen a sagora, a xaxili rawali, a so dine a sagora. Na sariyee noma a ninede adamadi dine masara, a noma denxeniya de a keren xanamu nama yama lonni nun namunyie sabura.

Sariyε fu nun solomanani nde (19)

Adaxa adamadi birin bε axa afondo fe masen. Nakui a mulan axa tɔɲε mafixε nde sɔtɔ. Na fondo fe masenyi nɔmɔ rabade naninyi yo mulu ama, a fa findi xibaru fenfera, amasɔtɔfera, xanamu ara wundan fera kερa mɔli birin na.

Sariye moxenennde (20)

- 1. Adaxa adamadi birin bε axa lan malanyi, xanamu malanyi xundε nde bɔρε sa naxan kui.
- 2. Ndende mu karaxan ma sofera lanxundε nde yama.

Sariyε mɔxερεnnun keren nde (21)

- 1. Adaxa adamadi birin niya xalu axa bəxi raperefe kui, a findi i yetera xanamu mixi qbete naxan suqandixi.
- 2. Adaxa adamadi birin bε axa mangasanyi wali sɔtɔ a bari bɔxi ma ta girasa yo mu naxε.
- 3. Nama waxənfe lanma axa masen sugandi tinxinxi kui, naxan nabama temui-temui ma, birin lan sugandi naxan kui, kundo sugandi xanamu sugandi lankene maya xi matexetenyi mu naxan kui.

Sariyε mɔxɔɲɛn nun firin nde (22)

Wayibiya nara pamanε mixi birin xun xa makanta, na findixi daxamuife, dɔxɔboreya nun lɔnni ratinmε sabu nan na. Na fee birin fatanma bɔxi diexa duruxɔtɔε nun xanunteya luti naxan na e nun bɔxi gbεtεe safera bɔxi yayilanki fari nun a daxamuie.

Sariyε mɔxɔɲɛn nun saxan nde (23)

- 1. Wali, nun mixi waxɔn wali sugandi fe wayibiya xi birin bε. Birin ma lan wali munafanyi kui, aman daxa a xun xa makanta wali sɔtɔtareya ma.
- 2. Adaxa birin bɛ fisamanteya mu naxan yama, a mu sundi sɔtɔ axa wali bɛrɛ ma.
- 3. Ndende walima, awayibiyaxi a bɛ axa musundi sɔtɔ naxan nɔma axa denbaya bun tide, a yigi nun binyɛ sa ma, a man nɔ a malide sabu qbɛtɛe sɔtɔ fera naxan ibunadama xafe makanta ma.
- 4. Adaxa adamadi birin be axa walikee xa lanxunde nde yayilan e xa munafanyi xun maqaqa fera.

Sariyɛ mɔxɛɲɛn nun naninde (24)

Malabui nun μαχε-μαχε daxa adamadi birin bε a man daxa a bε axa wali tεmui xa sugandi, malabui waxatie xa lu a bε a naxee sare sɔtɔma.

Sariyε mɔxερεn nun suli nde (25)

- 1. Adaxa adamadi birin be axa sabati sətə alako axa santeya xa makanta. A tan nun axa denbaya xa yiriwe sətə donse fe kima, sosefe, lingirafe, saribafe anun ibunadama xafe yayiba fe nax an fan a be. A xun xa makanta xa bara fura, xa lanyuri bara a sətə, xa bara fori, xa muna walide, xa kape qine nora xanamu fere yo muna ayi naxan axa mantərəli bama.
- 2. Mali wayibiyaxi nε dingεya bε nun dimεdiya bε. Dimεdi birin lan axa mεni kερa keren, a fa sɔtɔ futi kui xanamu a fari ma.

Sariyε mɔxερεn nun seni nde (26)

- 1. Adamadi daxa axa matinxin; na matinxinyi daxa axa sa birin sago naxan findi dimedi xunxurie nun a matexie xaran fera. Xarande banxi xunde singe sofe findixi teku non na. Yamakɔta xaranyi nun yirawali xaranyi lanma axa rayiriwa. Lɔnni banxinde xungbe wayibiya xi birin be, birin nun a xaxili bere.
- 2. Lɔnni lan axa sɛnbɛ fi adamayama amakɛnɛn, a sɛnbɛ fi ibunadama xa wayibiyae ma. Alan, axa faxamui, di ρε, marafanyi rasɔnɛya pamanɛe taqi, sie birin taqi, dinɛ xundɛe taqi nun O.N.U. malanyi xa walie rasabati fe bɔρɛ sa kui.
- 3. Adaxaxinε di kanyie bε e xa xuri sugandi e naxan fima e xadie ma.

Sariye məxenen nun solofere nde (27)

- 1. Adaxa adamadi birin be a so pama xa lɔnni yayibafe a yetera. Abelexe rawalie tɔne sɔtɔ yamakɔta walie nun munafanyie naxe minima a kui.
- 2. Adaxa birin bɛ axa xaxili rawali, a bɛlɛxɛ rawali nun yamakɔta walie munafanyi xun magaga naxee yayilan fe fatanxi atan na.

Sariyɛ mɔxɛpɛn nun solomasaxan nde (28)

Adaxa adamadi birin bε axa a fondo rasiga yi sariyεe ratinmε fe x>n pamanε kui nun a farima.

Sariye məxepen nun solomanani nde (29)

- 1. Lanlɛ rakamali daxi na ibunadama bɛ axa ṇama kui, ṇama naxan findi axa adamaya a nun axa yɛtɛralui sabura.
- 2. Sarieye dande saxine adamadi birin be axa maraba, a nun axa yeteralui rasabati kui, na nan aninema axa na maraba anun axa yeteralui mabanban sadəxəfe mixi gbete ra alako taxasi nun yiriwe sabati ma nama kui kinaxe naxan a yete ra.
- 3. Na wayibiyae nun na yete ralui mu noma rabade muku O.N.U. waxonfe nun axa sariye saxie xanbi.

Sariye tongosaxan nde (30)

Sariyε nun wayibiya yo muna yi masenyi xungbe kui naxan kiraya nde masenxi pamanε bε, malanyi xanamu mixi nde bε naxan anipεma axa kεwali nde raba naxan sabui nɔma mayibiya e nun sariyεe naxee masen xi nee xunnakanade.